

Socialnämnden

Ordförande: Per-Arne Frisk
Förvaltningschef: Ingeborg Melin

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för äldreomsorg, hälso- och sjukvård, omsorg om funktionshindrade, individ och familjeomsorg, alkoholhandläggning, familjerådgivning, EKB och integration.

Socialnämnden anger mål, inriktning, riktlinjer, kvalitetsprogram samt beslutar om delegering för socialtjänsten. Socialnämnden beslutar även i ärenden av principiell betydelse samt ärenden som enligt lag skall beslutas av socialnämnd. Allt handlande utgår alltid från kommunens Vision samt Socialnämndens reglemente. Socialnämnden har uppföljningsansvar som regleras i Lednings- och kvalitetssystem och initierar utveckling och förändring av verksamheten. Beredning av ärenden till Socialnämnd sker i organ som består av ordförande, vice ordförande samt representant från oppositionen.

Socialtjänstens verksamhet utövas huvudsakligen genom myndighetsutövning. Verksamheten styrs bland annat av kommunallagen, förvaltningslagen offentlighets- och sekretesslagen, socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, föräldrabalken, lagen om vård av missbrukare i vissa fall, arbetsmiljölagen och alkohollagen. Dessutom styr tillämpliga delar av FN:s barnkonvention.

Väsentliga händelser under året

Verksamhet	Viktiga händelser
Gemensamt och nämnd	<p>I april 2018 anställdes en biträdande förvaltningschef. Från och med 1 sept delades stöd och ledning och stöd ligger under biträdande verksamhetschef medans ledning ligger under förvaltningschef.</p> <p>Arbete med processer, a-tjänster och web pågår under 2018.</p> <p>I oktober anställs en ny systemförvaltare. LMO, LifeCare Mobil Omsorg införs i alla hemtjänstgrupper under hösten 2018.</p>
Äldreomsorg	<p>Under hösten 2018 har vård och omsorgsboendet Strandvillan med nio lägenheter avvecklats. De boende har fått flytta till andra vård och omsorgsboende i kommunen och omvårdnadspersonalen har omplacerats på vakanta tjänster. En demenssamordnare har anställts under hösten på tidigare vakant tjänst. Majoriteten av de som bor på vård och omsorgsboende har demenssjukdom och vi arbetar för att ställa om vårt arbetssätt till en mer personcentrerad vård och omsorg utifrån de nationella demensriktlinjerna.</p> <p>Under 2018 har det genomförts ett stort utvecklingsarbete inom hemtjänsten, som innebär att verksamhetens alla insatser kan planeras i realtid. För hemtjänstpersonalen innebär att de kan ta emot sina arbetsplaner i sin smartphone. Vi har även utrustat våra hemtjänsttagare med nyckelfria lås som innebär att nyckelhantering framför allt vid akuta besök underlättas. Den nationella brukarundersökningen som genomförts visar ett mycket bra resultat – brukare med hemtjänstinsatser är mycket nöjda/nöjda (92%).</p> <p>Vi har under hösten arbetat med att på ett mer strukturerat sätt träffa personal som har många sjukfall. Från och med hösten har vi även förändrat sjukanmälan som vardagar ska göras direkt till enhetschef istället för som tidigare</p>

till bemanningsenheten. Tillsammans med HR enheten har vi arbetat med gruppen långtidssjukskrivna. Den totala sjukfrånvaron har fortsatt att minska och genomsnittet för omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen är nu 9,6% (11,3% 2016).

Den 1 januari 2018 trädde den nya lagstiftningen angående vårdplanering och betalningsansvar för kommunerna i kraft. För att möta upp de förändrade rutinerna vid utskrivning från sjukhus har biståndshandläggarna organiserat sig geografiskt utifrån hemtjänstområden för att få till stånd ett teamarbete. Det finns nu fyra specialistundersköterskor en i varje hemtjänstgrupp med fokus på att öka kvaliteten för brukare som kommer hem från sjukhus med omfattande behov av insatser. Trots en stor höjning (29%) av kostnad /dygn för medicinskt färdigbehandlade har vi klarat av att hålla kostnaden inom budget. Ett stort antal fakturor på medicinskt färdigbehandlade har bestridits vilket har inneburit att vi undvikit att betala för kostnader motsvarande drygt 1000 tkr.

Hälso- och sjukvård inklusive hemsjukvård

Trots att andelen patienter som vårdas i hemmet med behov av avancerad hälso- och sjukvård ökar har verksamheten fungerat mycket bra under året. Rehabteamet och även distriktssköterskorna har till större del deltagit i planeringen inför hemgång från sjukhuset. De multiprofessionella teamen i hemtjänsten träffas varannan vecka för att samordna utifrån brukarnas behov. Under sommaren påbörjades ett samarbete med Räddningstjänsten i form av fallförebyggande aktiviteter för äldre över 70 år. Projektet har uppmärksammats av Umeå Universitet där vi även finns med i en projektansökan där vi ansökt om projektmedel. Projektets första grupp startar under februari 2019. Under året har arbetet med att utveckla dokumentationen enligt Socialstyrelsens krav. En projektgrupp med legitimerad personal, MAS, enhetschefer och IT- strateg har utarbetat det nya sättet att dokumentera samt hållit i utbildningar för kollegor.

Individ och familjeomsorg

Utvärderingen av projektet sju timmars arbetsplatsförlagd arbetstid slutfördes av Kommunförbundet och visade på stora vinster vad avser socialsekreterarnas psykosociala arbetsmiljö men även på vinster för arbetsgivaren. Sjuktalet samt hur man upplever sig utvilad efter ledighet förbättrades avsevärt, även stressnivåernas sjönk. Ur ett arbetsgivarperspektiv var den största vinsten att vi bröt trenden med att förlora personal till andra arbetsgivare eller yrken. Under året för projektet stannade personal kvar på sina arbeten. Utifrån detta fattade nämnden beslut om att permanenta projektet från och med 190101. Ledningsgruppen på IFO har genomgått förändringar då två enhetschefer valt att sluta sina anställningar vilket medfört rekryteringsprocesser för att återbesätta dessa tjänster. Urvalet bland de sökande har varit relativt gott och den sista rekryteringen för vuxenstöd beräknas slutföras under början av året 2019. Biträdande verksamhetschef tillträdde som ordinarie verksamhetschef den första december. Barn och familj påbörjade arbetet med att införa ett utrednings och uppföljningsverktyg som heter ESTER, vilket fokuserar på att tydliggöra riskfaktorer i barn och ungdomars livsmiljö och beteende. Ekonomiskt bistånd deltar i ett nationellt utvecklingsprojekt via SKL för att bryta långvarigt biståndsmottagande, öka brukarmedverkan, utveckla verksamheten och skapa ett attraktivt och hållbart arbetsliv för personalen. Missbruksvården påbörjade en total genomlysning som leds av kommunförbundet för att tydliggöra vårdkedjan inom kommunen relaterat till de nationella riktlinjerna. Med detta hoppas vi kunna få en sammanhållen vårdkedja

med befintliga resurser inom kommunen samt få förslag på vart vi bör förstärka. Detta arbete beräknas bli klart under andra kvartalet 2019.

Hela IFO har under året kämpat med stora volymökningar inom alla områden vilket också är trenden på länsnivå. Detta har medfört en hög arbetsbelastning både på myndighetsutövande personal samt personal som verkställer våra egna stödinsatser. Utifrån detta har antalet institutionsplaceringar samt placeringar i skyddat boende stigit till rekordhöga nivåer som nådde sin topp under sensommaren 2018 för att mot årets slut sjunka mot mer normala nivåer.

Ekonomiskt bistånd har fått nya målgrupper på grund av förändringar i Försäkringskassan och andra statliga myndigheters uppdrag vilket även där har medfört volymökningar på antal biståndstagare.

Dessa volymökningar har medfört ett rejält budgetunderskott främst kopplat till antal placeringar och ökat behov av ekonomiskt bistånd.

Omsorg om funktionshindrade

Under 2018 har osäkerheten angående omprövningar och bedömningar om personlig assistans fortsatt. För verksamheten har det inneburit högre kostnader i ett par ärenden då ersättning från Försäkringskassan uteblivit. På grund av osäkerheten kring eventuella förändringar av lagstiftningen som reglerar personlig assistans har andelen yngre som ansökt om boende inom LSS fortsatt att öka. En brukarundersökning har genomförts inom boenden LSS med ett mycket gott resultat. Arbetet med titulatur projektet (byte av yrkestitlar för personal inom funktionshinderområdet) har fortsatt men den slutliga regleringen till nya yrkestitlar dröjer sett till hela länet.

Inom biståndsenheten har de handläggare som utreder inom Lagen om särskild service till vissa funktionshindrade, LSS, genomfört en påbyggnadsutbildning riktad specifik mot området LSS. Utbildningen har genomförts på distans med länsgemensamma nätverksträffar som arrangerats med stöd av Kommunförbundet. Under våren 2019 kommer Socialstyrelsen att utvärdera denna typ av utbildningsform (SIM-utbildning).

Ensamkommande barn

Under 2018 användes främst placeringsformen stödboende för våra ensamkommande ungdomar. Antalet ungdomar har sjunkit stadigt under året kopplat till avslag i asylprocessen, ålderuppskrivningar samt att ungdomar själva valt att flytta till andra kommuner. Inflödet har varit mycket litet. Under november månad avvecklade vår upphandlade entreprenör sitt sista stödboende och från och med det hyr vi lokalerna som korridorboende till våra kvarvarande ungdomar

Nyckeltal och volymuppgifter

Mått	Bokslut 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2016
Antal brukare vård och omsorgsboenden över 65	200	201	202
Antal brukare vård och omsorgsboenden under 65	9		
Antal brukare hemtjänst	542	496	525
Antal hemtjänsttimmar per månad	13754	13 361	12 800
Antal inskrivna med hemsjukvårdsinsatser/dsk	273	220	260
Antal inskrivna med enbart rehab insatser	228	160	150
Antal boende psykiatri	4	19	20
Antal brukare individstöd	41	47	48
Antal boende omsorg	40	33	32
Antal brukare personlig assistans (LSS)	8	9	11
Antal brukare personlig assistans (SFB)	31	36	37
Antal familjehemsplacerade barn och unga	29	27	25
Varav uppväxtplacering	27	18	18
Antal HVB-placeringar barn och unga (årsplaceringar)	10	8	5
Antal ensamkommande barn i egen regi	3	10	28
Antal ensamkommande barn i extern regi	41	51	63
Antal klienter HVB missbruksvård	8	5	8

Ekonomi, kommentarer

Resultaträkning, tkr	Resultat 2018	Resultat 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Avvikelse utfall - prognos
Verksamhetens intäkter	121 763	161 228	124 721	122 758	-995
Verksamhetens kostnader (-)	-556 498	-539 975	-513 026	-545 749	10 749
Verksamhetens nettokostnad (-)	-434 735	-378 747	-388 306	-422 991	9 754

Drift, kommentarer

Socialförvaltningen som helhet slutar på ett underskott om -46 429 tkr för räkenskapsår 2018.

Äldreomsorgen -12700tkr

Resultatet för hela äldreomsorgen har i hög grad påverkats av att vi inte fick full kompensation för ersättning vid oönskade arbetstid, eller höjd arbetsgivaravgift.

Stimulansmedel har bokats som intäkt trots att motsvarande summa har reducerats i budgeten.

Hemtjänsten

Inför budgetåret 2017 och 2018 har personalbudgeten legat på samma nivå trots volymökningar motsvarande 561 timmar/ månad budgetåret 2017 och 405 timmar/månad budgetåret 2018.

Den stora volymökningen (ca 7%) över tid innebär att personalresurser motsvarande 6 årsarbetare har saknats för att klara budget.

Budget för vikarier motsvarar ca 10 % av personalbudgeten. Att täcka upp för sjukfrånvaro och semester innebär att kostnaderna för timvikarier är högre än budget.

Inför 2018 års semesterplanering fanns behov av totalt 55 vikarier för att täcka fyra veckors semester för personalen. Inför varje sommar blir situationen allt mer ansträngd vad gäller vikarier med formell kompetens eller erfarenhet från äldreomsorg.

Konsekvensen av att allt färre personer med utbildning finns att tillgå som vikarier blir att vi måste öka antalet inskolningsdagar från 2-3 dagar/person till 5-6 dagar/person.

Inom verksamheten har arbetsgivaren under pågående rehabprocess stöttat med sjuklön upp till 180 dagar i ett par personlärenden, samt uppsägningslön vid uppsägning av personliga skäl. Kostnader som det inte finns täckning för i budgeten.

Vård och omsorgsboenden

Några av orsakerna till det negativa resultatet för vård och omsorgsboenden 2018 är:

Avskrivningar motsvarande 978 tkr.

Intäkterna visar ett minusresultat motsvarande 1 100tkr främst mat och hyra men även en del minus när det gäller intäkter hemtjänsttaxa.

Ersättning för vikarier för fackligt förtroendevalda uppgår under året till 946 tkr.

Tidigare har ca 75% av kostnaderna för fackligt förtroendevalda ersatts från

kommunledningskontoret. Ersättningen bokades tillbaka till kommunledningskontoret under budgetåret 2018 vilket innebär att budget inte funnits inom äldreomsorgen.

Stor omsättning på vikarier fördyrar inskolningskostnaderna på samma sätt som för hemtjänsten. Under 2018 var behovet av vikarier ca 100 st för att täcka upp så att all ordinarie personal kunde erbjudas 4 veckors semester under sommaren. Stimulansmedel som bokats som intäkt har sedan flera år redan finansierats av verksamheten då samma summa dragits bort från budgeten. Under året har arbetsgivaren stöttat med sjuklön i ett par rehabärenden i avvaktan på rehabutredning.

Medicinskt färdigbehandlade och korttidsvård.

Trots en skärpt lagstiftning med endast tre planeringsdagar innan kostnader för medicinskt färdigbehandlade träder in och trots att kostnaden ökat till 7100 kr/dygn har budgeten för medicinskt färdigbehandlade varit tillräcklig. Ett stort antal fakturor för medicinskt färdigbehandlade har bestridits då kommunen debiterats betalningsansvar som inte följer regelverket. Totalt har kostnader för 1049tkr krediterats.

Kostnader för vård på Mellan Norrlands Hospice ligger även inom budget 2018.

Hälso- och sjukvård -2398 tkr. Budget tekniska hjälpmedel (6200tkr) ligger i fas trots att vi under 2018 har jobbat med att lösa ut hjälpmedel som aldrig kommer att återlämnas.

Underskottet inom hälso- och sjukvården beror huvudsakligen på att det är stora problem att rekrytera sjuksköterskor. Flera vakanser under året som periodvis har fått ersättas genom att beordrad övertid

utbetalats alternativt har enskilda företag/bemanningsföretag anlåtats. Kostnad för övertid slutade på -840 tkr, för att få täckning för bemanningen framför allt under sommarperioden.

Omsorgen om funktionshindrade-7462 tkr.

Orsaken till det negativa resultatet är: Drygt en miljon av underskottet härrör från LSS verksamhet boende, korttidsboende, samt köp av platser elevhem, gruppboende, serviceboende. Övrigt underskott härrör från personlig assistans. Minskade intäkter jämfört med budget motsvarande -2976 tkr. Försäkringskassans stramare regelverk gällande assistans har under året fått genomslag i ett par ärenden där assistansersättningen dragits in. Sjuklönekostnader för privata utförare samt utökningar av assistanstimmar som inte finansierats av Försäkringskassan. Även stöttning i form av extra personal i ett ärende där yngre brukare under 65 år vistas på vård och omsorgsboende.

Individ och familjeomsorgen -15397 tkr.

Barn- familj- vuxenplaceringar

Under 2018 har det varit ett högt inflöde på nya ärenden över hela IFO vilket också har resulterat i ett större antal institutionsplaceringar samt placeringar i familjehem. Antalet placeringar relaterat till tvångslagstiftningen har varit högt vilket också är de dyraste placeringarna. Under sista kvartalet 2018 normaliserades antalet placeringar från att under sommaren ha legat på en nivå långt över det dubbla budgeterade antalet årsplaceringar.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd står för närmare 8000 tkr av underskottet. Inför 2018 sänktes budget med 2000 tkr vilket förklarar en del av detta. Resterande del av underskottet relateras till nya målgrupper som söker försörjningsstöd. Främst är det gruppen utförsäkrade från Försäkringskassan som inte längre har rätt till ersättning via sjukförsäkringssystemet som bidrar till ökade kostnader. Även målgruppen ensamkommande ungdomar och de som har uppehållstillstånd enligt den nya gymnasielagen som söker ekonomiskt bistånd har ökat.

EKB -4129 tkr

Underskottet på EKB förklaras genom att en budgeterad intäkt om 1000 tkr som skulle flyttas från 2017 års resultat nekades. Vidare finns det kostnader som är kopplade till modulerna i Bergeforsen om totalt 2450 tkr i hyror som ej budgeterats, anstånd till

tidigare entreprenör samt avetableringskostnader. 300 tkr av underskottet är en felkonterad lön till en socialsekreterare.

Investeringar

Investeringar, Projektnr	tkr netto Text	Netto budget 2018	Netto Redovisning 2018	Åwikelse 2018
65600	Arbetsmiljöåtgärder		-806	
	Larm		-1 834	
Summa investeringar		-4 000	-2 640	1 360

Investeringar, kommentarer

Investeringen under 2018 är fördelad på Arbetsmiljöåtgärder (806 tkr), Larm (1 834 tkr).